Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100599

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-09-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Глубокий Олександр Миколайович
2. Oleksandr M. Hlubokyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0001-7589-5708

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 37168 Агрономія

Дата захисту: 15-11-2023

Спеціальність за освітою: 7.130102 Агрономія

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, Харків, Харківський р-н., 61060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 2254-ДФ 64.366.004

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, Харків, Харківський р-н., 61060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, Харків, Харківський р-н., 61060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35, 68.35.31

Тема дисертації:

1. Удосконалення елементів технології вирощування сортів гороху в східній частині Лісостепу України

2. Improvement of Technology Components for Cultivation of Pea Cultivars in the Eastern Forest-Steppe of Ukraine

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена теоретичному обґрунтуванню процесів росту й розвитку сортів гороху безлисточкового морфотипу, формуванню врожайності та якості зерна залежно від застосування мінеральних добрив, норм висіву, обробки насіння та обприскування рослин біопрепаратами на фоні системи захисту посівів. Досліджено особливості росту й розвитку рослин, формування листкової поверхні, фотосинтетичного потенціалу посіву, чистої продуктивності, елементів структури врожаю, врожайності та якості зерна безлисточковх сортів під впливом досліджуваних чинників. Виявлено агроприйоми вирощування за яких формуються оптимальні показники для підвищення реалізації генетичного потенціалу сортів. Установлено залежності між рівнем урожайності гороху та досліджуваними елементами технології,

представлена їх економічна та енергетична ефективність. Наукова новизна досліджень полягає в тому, що вперше встановлено особливості формування продуктивності гороху сортів Оплот, Корвет і Меценат залежно від фону живлення, біопрепаратів та норм висіву. Удосконалено окремі елементи системи удобрення гороху для умов недостатнього зволоження з метою збереження екологічної складової довкілля за рахунок елементів біологізації, підвищення економічної та енергетичної ефективності. Оптимізовано норму висіву насіння гороху посівного сортів Оплот, Корвет і Меценат. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці науково- обґрунтованих рекомендацій з удосконалення елементів технології та впровадження у виробництво інтенсивної технології вирощування сортів гороху, яка забезпечує підвищення врожайності зерна на 0,37–0,46 т/га та зростання рентабельності виробництва на 11,7–19,3 %. Проаналізовано ґрунтово-кліматичні умови проведення досліджень та виявлено вплив гідротермічного режиму на процеси росту, розвитку і формування продуктивності досліджуваних сортів за роками вирощування. Обґрунтовано оптимальні агротехнічні прийоми вирощування, що забезпечують найкращі показники польової схожості, тривалості вегетаційного періоду, густоти та виживаності рослин.

2. The thesis addresses growth and development of leafless pea cultivars, yield and grain quality depending on mineral fertilizers, seeding rates, seed treatments and sprayings of plants with biological preparations with underlying protection of fields. Peculiarities of plant growth and development, leaf surface formation, photosynthetic potential of a field, net performance, yield and its constituents, and grain quality of leafless cultivars under the influence of the above factors were investigated. Farming techniques with optimal parameters for enhanced fulfilment of cultivars' genetic potentials were identified. Relationships between pea yield and the investigated technology components were determined and their economic and energy efficiencies are reported. The scientific novelty of this study is that, for the first time, dependences of the performance of pea 'Oplot', 'Korvet' and 'Metsenat' on nutrition, biological preparations and seeding rates were established. Individual components of fertilization of peas on insufficient wetting were improved in order to preserve the ecological aspect of the environment via biologization and to increase the economic and energy efficiencies. Seeding rates for pea 'Oplot', 'Korvet' and 'Metsenat' were optimized. The issue of lengths of growing period, phenological phases of growth and development of pea leafless cultivars depending on weather conditions, photosynthetic activity of fields, nutrition, seeding rates and biologization was further elaborated. The practical value of the obtained results lies in the development of scientifically rationalized recommendations for improving the technology components for cultivation of pea cultivars, which ensures an increase in the grain yield by 0.37–0.46 t/ha and the profitability of production by 11.7–19.3% on farms of the zone. The soil and climatic conditions in the study location were analyzed and effects of the hydrothermal regimen on the growth, development and performance of the studied cultivars were evaluated by cultivation years. The optimal farming techniques, which ensure the best parameters of field germination ability, growing period length, density and survival of plants, were justified.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Попов С.І., Глубокий О.М. Продуктивність вусатих сортів гороху залежно від фону живлення в умовах Східного Лісостепу України. Селекція і насінництво. 2021. Вип. 119. С. 143–157. DOI: https://doi.org/10.30835/2413-7510.2021.237159

- 2. Попов С.І., Глубокий О.М. Удосконалення біологізованих агроприйомів вирощування гороху в стаціонарній сівозміні. Зернові культури. Дніпропетровськ, 2021. Том 5. № 1. С. 106–114. DOI: https://doi.org/10.31867/2523-4544/0166
- 3. Гутянський Р.А., Попов С.І., Кузьменко Н.В., Глубокий О.М. Вплив основного обробітку грунту, удобрення та гербіцидів на забуряненість посівів гороху на зерно в стаціонарній сівозміні. Захист і карантин рослин. 2021. Вип. 67. С. 115–130. DOI: https //doi.org/10.36495/1606-9773
- 4. Глубокий О.М., Авраменко С.В., Попов С.І. Формування продуктивності сортів гороху залежно від умов вирощування в східному лісостепу України. Генетичні ресурси рослин. 2021. № 29. С. 113–122. DOI:10.36814/pgr.2021.29.11
- 5. Popov S.I., Hlubokyi O.M., Avramenko S.V. Sowing rate effect the performa-nce and seed quality of pea cultivars in the eastern forest-steppe of Ukraine. Селекція і насінництво. 2022. Вип. 121. С. 112–123. DOI: https: //doi.org /10.30835/2413-7510. 2022.261001
- 6. Попов С.І., Глубокий О.М., Авраменко С.В. Горох в умовах східного Лісостепу України. Агробізнес сьогодні. № 15–16 (454–455), серпень 2021. С. 47–51
- 7. Попов С.І., Глубокий О.М., Авраменко С.В. Перспективний горох. Агробізнес сьогодні. № 15–16 (454–455), серпень 2021. С. 54–55
- 8. Авраменко С., Огурцов Ю., Цехмейструк М., Шелякін В, Глубокий О. Формування високої врожайності гороху [Електронний ресурс]. Агробізнес сьогодні. Режим доступу до журн.: http: www. agro-business.com.ua/agrobusiness/ events/406-2011-05-13-05-48–20.html
- 9. Глубокий О.М., Шелякін В.О. Урожайність сортів гороху залежно від фону живлення. Тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 100-річчю Національної академії аграрних наук України та 110-річчю заснування Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН: Сучасні технології підвищення генетичного потенціалу рослин (4–5 липня 2018 р.). Харків: ПП "Стиль-Іздат", 2018. С. 277–278
- 10. Глубокий О.М, Попов С.І. Біологізовані прийоми вирощування гороху на зерно в стаціонарній паро-зерно-просапній сівозміні. Зб. тез Міжнар. наук. конф., присвяченої пам'яті і науковій спадщині видатного вченого Василя Яковича Юр'єва: Підвищення ефективності селекції та рослинництва в сучасних умовах (3–5 липня 2019 р.). Харків: ПП "Стиль-Іздат", 2019. С. 281–283
- 11. Гутянський Р.А., Зуза В.С., Глубокий О.М., Шелякін В.О. Забур'яненість посівів гороху в сівозміні та монокультурі «Гончарівські читання» : Матеріали Міжнар. наук.-практ. конфер., присвяч. 90-річчю з дня народження доктора с.-г. наук, професора Гончарова Миколи Дем'яновича (24–25 травня 2019 р.). Суми, 2019. С.150–151
- 12. Попов С.І., Глубокий О.М. Агроприйоми біологізованої моделі технології вирощування гороху в стаціонарній сівозміні. Новітні технології в рослинництві: традиції та сучасність. Зб. тез Міжнар. наук. інтернет - конф., присвяченої ювілейним датам від дня народження видатних вчених-рослинників: акад. АН УРСР Кулешова М. М., чл.- кор. АН УРСР Страхова Т.Д., професора Кучумова П.В. (17–18 червня 2020 р.). Харків: ІР імені В.Я. Юр'єва НААН, 2020. С. 48–49
- 13. Глубокий О. М. Урожайність сортів гороху залежно від норми висіву та фону живлення в умовах стаціонарної сівозміни. Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф.: Наукові засади підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва (26–27 листопада 2020 р.), у 2-х ч., ч. 1. Харків: ХНАУ, 2020. С. 139–140
- 14. Глубокий О.М., Попов С.І., Авраменко С.В. Удосконалення елементів технології вирощування гороху на зерно. Зб. тез міжнар. науково-практич. конф. «Проблеми аграрного виробництва на сучасному етапі і шляхи їх вирішення», присвячена ювілейним датам від дня народження видатних вчених-рослинників: 130-річчю доктора біол. наук, проф. Л.М. Делоне; 120-річчю канд. с.-г. наук С.М. Фріденталь (1-2 липня 2021 р.). Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН. Харків, 2021. С. 29–32
- 15. Глубокий О.М., Попов С.І. Продуктивність гороху на зерно залежно від способів застосування біопрепаратів. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «Біологічні аспекти оптимізації продукційного процесу культурних рослин», 27 жовтня 2021 р., Чернігів: ІСМАПВ НААН, 2021.

С. 16–17

- 16. Попов С.І., Авраменко С.В., Глубокий О.М. Продуктивність гороху на зерно залежно від елементів інтенсифікації технології вирощування. Від сорту до гібрида: селекція, насінництво, технологія. Матеріали Міжнародної наукової конфернції з нагоди 125- річчя від дня народження доктора с.-г. наук, професора, акад. ВАСГНІЛ Б.П. Соколова (Дніпро, 15–16 вересня 2022 р.): НААН, ДУ Інститут зернових культур. Дніпро, 2022. С. 77–79
- 17. Глубокий О.М., Попов С.І. Фотосинтетична та зернова продуктивність гороху залежно від норми висіву та фону живлення в східному лісостепу. Актуальні напрямки та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Полтава, 25 квітня 2023 р.). Полтава: Полтавський державний аграрний університет, 2023. С. 52–55
- 18. Гутянський Р.А. , Попов С.І., Зуза В.С., Кузьменко Н.В., Глубокий О.М., Магомедов Р.Д. Система захисту посівів гороху, нуту та сої від бур'янів (методичні рекомендації). Харків: ПП «Стиль-Іздат», 2019. 40 с.
- 19. Попов С.І., Гутянський Р.А., Зуза В.С., Глубокий О.М., Луханін І.В. Система захисту зернових і зернобобових культур від шкідливих організмів (методичні рекомендації). Харків: ПП «Стиль-Іздат», 2019. 63 с.
- 20. Попов С.І., Костромітін В.М., Глубокий О.М., Гутянський Р.А. Авраменко С.В., Огурцов Ю.Є., Кузьменко Н.В., Безуглий І.М., Василенко А.В., Шелякін В.О. Особливості технології вирощування нових сортів гороху на зерно (методичні рекомендації). Харків: Інституту рослинництва імені В. Я. Юр'єва НААН, 2021. 26 с.
- 21. Кобизєва Л.Н., Попов С.І., Кириченко В.В., Огурцов Ю.Є., Леонов О.Ю., Рябчун Н.І., Авраменко С.В., Єгоров Д.К., Щипак Г.В., Гутянський Р.А., Кузьменко Н.В., Магомедов Р.Д., Глубокий О.М., Садовой О.О. Рекомендації з проведення осіннього комплексу польових робіт у господарствах харківської області в умовах 2021 року (науково-практичні рекомендації) Харків: Інституту рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН. 2021. 31 с.
- 22. Попов С.І., Кузьмишина Н.В., Коломацька В.П., Рябчун Н.І., Рябчун В.К., Огурцов Ю.Є., Кириченко В.В., Васько Н.І., Леонов О.Ю., Авраменко С.В., Гутянський Р.А., Кузьменко Н.В., Змієвська О.А., Глубокий О.М., Зимогляд О.В., Понуренко С.Г., Сивенко В.І., Голік О.В. Агротехнологічна стратегія проведення комплексу весняно-польових робіт у господарствах Харківської області зважаючи на воєнний стан (науково-практичні рекомендації для східної частини Лісостепу України в умовах 2023 року). Харків: Інституту рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН. 2023. 48 с.

Наукова (науково-технічна) продукція: технології; методичні рекомендації

Соціально-економічна спрямованість: створення принципово нової продукції (матеріалів, технологій тощо) для забезпечення експортного потенціалу та заміщенню імпорту; збільшення обсягів виробництва

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U001059; 1119U100239

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попов Сергій Іванович

2. Serhii I. Popov

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-1101-4454

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, Харків, Харківський р-н., 61060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кудря Сергій Іванович
2. Serhii I. Kudria

Кваліфікація: д. с.-г. н., доц., 03.00.16

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-4581-8426

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гирка Анатолій Дмитрович
2. Anatolii D. Hyrka

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-2521-502X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур" Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябуха Сергій Станіславович
2. Serhii S. Riabukha

Кваліфікація: д. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.05

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-1553-1280

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, Харків, Харківський р-н., 61060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безугла Ольга Миколаївна
2. Olha M. Bezuhla

Кваліфікація: к. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.05

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, Харків, Харківський р-н., 61060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Кириченко Віктор Васильович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Кириченко Віктор Васильович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Фатєєва Олена Олександрівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна